

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W SAMORZĄDOWEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM. HUGONA KOLŁATAJA W KAZIMIERZY WIELKIEJ

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
 2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedur „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
 3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
 4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
 5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
 6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
 7. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)
 8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)
-

Spis treści:

1. Wprowadzenie:
2. Część I – Standardy ochrony małoletnich w szkole
3. Część II – Zasady postępowania w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
 - I. **Zasady postępowania pracowników szkoły**
 - 1) Obszar: Przestrzeganie praw dziecka przez pracowników szkoły;
 - 2) Obszar: Komunikacja pracowników szkoły z małoletnimi uczniami;
 - 3) Obszar: Zakaz stosowania przez pracowników szkoły jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym;
 - 4) Obszar: Kontakt pracowników szkoły z małoletnimi.
 - II. **Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w szkole. Zachowania niedozwolone małoletnich**
 - 1) Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi
 - 2) Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole
 - III. **Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu**
 - 1) Korzystanie z komputerów z dostępem do Internetu;
 - 2) Korzystanie z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
 - 3) Korzystanie z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjazdów, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.
 - IV. **Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci**
 - V. **Zasady ochrony prywatności małoletniego**
 - 1) Zasady ochrony wizerunku małoletnich;
 - 2) Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.
4. Część III. Procedury
 1. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.
 2. Procedura reagowania i działań w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi.
 3. Procedura zapewniająca bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami.
 4. Procedura bezpiecznego korzystania z Internetu, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberpomocy.
 5. Procedura ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich
 6. Procedura monitorowania i weryfikowania standardów ochrony małoletnich
 7. Procedura Niebieskiej Kary

I. Wprowadzenie

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Z różnymi formami krzywdzenia mamy również do czynienia w środowisku sobie najbliższym – szkolnym i pozaszkolnym. W tej sytuacji konieczna jest odpowiednia reakcja szkoły.

Jednym z najważniejszych celów działania szkoły jest chronienie uczniów przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie w niej bezpiecznego i przyjaznego uczniom środowiska. Konieczność ochrony uczniów przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że:

- w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci powinniście mieć zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę w szkole;
- prawa uczniów powinny być przestrzegane;
- niedopuszczalne jest stosowanie wobec uczniów jakiegokolwiek formy przemocy – w każdej sytuacji, w której mogą być krzywdzeni, muszą otrzymać w szkole pomoc.

Istotnym i konkretnym działaniem szkoły na rzecz ochrony uczniów w szkole jest stworzenie warunków do skutecznej pomocy uczniom w sytuacjach trudnych oraz warunków do lepszego zabezpieczenia ich praw. Zadanie to realizuje bardzo ważny z punktu widzenia bezpieczeństwa uczniów dokument – „**Standardy ochrony małoletnich**”.¹ Jest on wyrazem troski o ochronę uczniów w sytuacjach, w których czują się skrzywdzeni. Troskę tę rozumiemy jako szczególną dbałość o godność uczniów oraz o ich dobro fizyczne i psychiczne.

Do opracowania standardów szkoła została zobowiązana przez państwo – uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony uczniów przed przemocą fizyczną i psychiczną, edukacyjną, materialną czy też cyberprzecią.

Dokument ten został skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania, z których można skorzystać w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa lub podejrzenia czy przypuszczenia, że takie sytuacje zagrażają. „**Standardy ochrony małoletnich**” określają:

1. główne kierunki działań szkoły na rzecz ochrony uczniów, zwane w dokumencie „standardami”,
2. zasady, czyli przyjęte w szkole normy postępowania pracowników szkoły i małoletnich uczniów, dotyczące w szczególności:
 - a) bezpiecznych relacji pracowników szkoły z małoletnimi;
 - b) bezpiecznych relacji między małoletnimi;
 - c) korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
 - d) ochrony małoletnich przed zagrożeniami z sieci.
3. Sposoby postępowania w sytuacjach, w których uczniowie czują się krzywdzeni oraz działania szkoły zabezpieczające uczniów przed krzywdzeniem i jego skutkami.

„**Standardy ochrony małoletnich**” stanowią również istotną formę zabezpieczenia praw uczniów. W celu ochrony uczniów przed różnymi formami krzywdzenia bardzo ważna jest znajomość i przestrzeganie praw dziecka.

¹ **Standard** – norma, wymóg, kierunki działań szkoły na rzecz ochrony dzieci. **Małoletni** – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

Jako osobom małoletnim należy się szczególna opieka i ochrona dorosłych. Ochrona praw uczniów jest zatem powinnością rodziców i wszystkich pracowników szkoły. Działania naruszające prawa dziecka uznaje się za równoznaczne z jego krzywdzeniem. Dzieci stają się wówczas ofiarą różnych form przemocy, np. fizycznej, psychicznej czy emocjonalnej. Łamanie praw dziecka staje się więc źródłem krzywdy, której doznają dzieci zarówno ze strony dorosłych, jak i rówieśników. Właśnie dlatego bardzo ważna staje się znajomość i przestrzeganie praw dziecka przez wszystkich członków szkolnej społeczności.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 im. Hugona Kołłątaja w Kazimierzy Wielkiej

1. Pedagog szkolny – mgr Dorota Habas, psycholog szkolny mgr Katarzyna Lipińska-Krupa, oraz koordynator- mgr Anna Macuga

Gabinet pedagoga znajduje się na parterze przy bibliotece szkolnej.

Godziny pracy pedagoga wykazane są na drzwiach biblioteki szkolnej. Z pedagogiem można kontaktować się: telefonicznie: nr tel.413521352

2. Dyrektor szkoły- mgr Katarzyna Erbel
Gabinet dyrektora: piętro 1 budynku, pokój nr 10
Z dyrektorem można kontaktować się: telefonicznie 413521352

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego proszę zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły.

CZĘŚĆ I STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Standard I.

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu.

1. Standardem jest rekrutacja pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych odbywająca się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, a pracodawca dąży do jak najlepszej weryfikacji kwalifikacji kandydata, w tym stosunek do wartości podzielanych przez placówkę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
2. Szkoła dba, aby osoby w niej zatrudnione – zarówno pracownicy pedagogiczni, jak i niepedagogiczni, w tym osoby pracujące na podstawie umowy - zlecenia oraz wolontariusze, stażyści i praktykanci, posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie stanowiły dla nich zagrożenia.
3. W każdym przypadku szkoła musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nią zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia, tj. imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
4. Kandydaci do pracy- pedagogiczni

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

- a) Zgodnie z art. 21 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym osoba zatrudniająca przed zawarciem umowy sprawdza kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (rejestr z dostępem ograniczonym) oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (dostęp: rps.ms.gov.pl, po założeniu profilu placówki). Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru, a figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata.
- b) Pracodawca jest zobowiązany do domagania się od nauczyciela lub od innej osoby (wolontariusza, praktykanta, pomocy nauczyciela i innych) przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi w szkole, zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.
- c) W związku z zatrudnianiem nauczycieli dyrektor ma bezwzględny obowiązek weryfikacji kandydata do zatrudnienia na stanowisku nauczyciela w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych.

5. Kandydaci do pracy-niepedagogiczni

- a) Zgodnie z art. 21 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym osoba zatrudniająca przed zawarciem umowy sprawdza kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (rejestr z dostępem ograniczonym) oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (dostęp: rps.ms.gov.pl, po założeniu profilu placówki). Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru, a figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata.
- b) Pracodawca zobowiązuje o konieczności dostarczenia przez pracownika zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

6. Zaproszeni goście

- a). Stosuje się weryfikację na podstawie analizy ryzyka.

Wyróżnia się trzy poziomy ryzyka: **wysokie** (Prelegent przebywa na terenie placówki, ma bezpośredni kontakt z małoletnimi bez obecności pracownika pedagogicznego szkoły) **średnie** (prelegent przebywa na terenie placówki i ma bezpośredni kontakt z małoletnim w obecności pracownika pedagogicznego szkoły) i **niskie** (prelegent przebywa na terenie placówki ale nie ma bezpośredniego kontaktu z małoletnimi).

- b). weryfikacja na poziomie ryzyka wysokiego odbywa się podobnie jak w przypadku osób zatrudnianych na stanowiskach pedagogicznych oraz utworzenia przez dyrektora szkoły odpowiedniej notatki służbowej.
- c). weryfikacja na poziomie ryzyka średniego odbywa się na podstawie dostarczenia załącznika nr 3, oraz utworzenia przez dyrektora szkoły odpowiedniej notatki służbowej.
- d). weryfikacja na poziomie ryzyka niskiego odbywa się poprzez zapoznanie prelegenta ze skróconą, jednostronicową wersją Standardów Ochrony Małoletnich w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 im. Hugona Kołłątaja w Kazimierzy Wielkiej.

7. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada pracodawcy:
 - a). informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania i informacji dla w/w celów;
 - b). pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa. c) jeżeli w ciągu 20 lat mieszkała w innych państwach niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
8. Dopuszczalne jest przedłożenie przez kandydata pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, że prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji o niekaralności i/lub nie prowadzi rejestru karnego oraz oświadczenia, że nie był(-a) w tym państwie prawomocnie skazany(-a).
9. O zawieraniu oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia świadczy zawarta w ich treści klauzula „Jestem świadomy(-a). odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, która zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
10. Oświadczenia, wydruki z rejestrów i zaświadczenia z KRK dołączane są do części A akt osobowych pracownika lub do dokumentacji wolontariusza/ praktykanta. W przypadku danych z Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej 15 lat, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, wystarczającym jest wydruk strony internetowej, na której widnieje komunikat, że sprawdzana osoba nie figuruje w Rejestrze.
11. Ze Standardami zapoznawany jest cały personel placówki, a także uczniowie i ich rodzice, zgodnie z procedurami określonymi w treści Standardów.

Standard II.

Uczniowie, rodzice i pracownicy szkoły znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

1. Dokument udostępniono na stronie internetowej szkoły, wyłożono do wglądu w sekretariacie szkolnym.
2. Dokument jest udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej informacje dla nich istotne.
3. Informacje istotne dla uczniów zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacji indywidualnych ,w trakcie realizowanych programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym. Uczniowie po zapoznaniu się z treścią Standardów Ochrony Małoletnich składają podpisy w ZAŁĄCZNIKU NR 5, natomiast w zerówkach i klasach pierwszych, wychowawca wypełnia ZAŁĄCZNIK NR 6.

Standard III.**Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole.**

1. Celem działań wszystkich pracowników szkoły jest ochrona uczniów przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie im bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w szkole.
2. Pracownicy szkoły skutecznie reagują w sytuacjach, gdy małeletni uczniowie są krzywdzeni.
3. Pracownicy szkoły zgodnie ze swoimi kompetencjami i rolami, które pełnią w szkole, czuwają nad bezpieczeństwem uczniów.

Standard IV.**Szkoła oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.**

1. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w szkole „Standardów ochrony małeletnich” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
2. Rodzice po zapoznaniu się z treścią Standardów Ochrony Małeletnich składają podpisy w ZAŁĄCZNIKU NR 4.
3. Rodzice są angażowani w działania szkoły prowadzone na rzecz ochrony małeletnich.
4. Szkoła uzyskuje od rodziców/opiekunów prawnych swoich uczniów informacje zwrotne na temat realizacji „Standardów ochrony małeletnich”.
5. Szkoła umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym dzieci, poprzez organizację warsztatów, szkoleń, konsultacji indywidualnych, poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami, w tym w Internecie oraz z zakresu metod wychowawczych bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka.

Standard V.**Szkoła zapewnia uczniom /wychowankom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.**

1. Szkoła oferuje uczniom edukację w zakresie praw dziecka, człowieka/ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

2. W każdej klasie/grupie uczniowie są poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W szkole dostępne są dla uczniów materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (broszury, ulotki, książki).
4. W szkole wyeksponowane są informacje dla uczniów dotyczące możliwości uzyskania przez nich pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard VI.	Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom.
---------------------	--

1. Precyzyjnie określone są sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.:
 - a) przemocy rówieśniczej,
 - b) przemocy domowej,
 - c) niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich,
 - d) cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W szkole ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W szkole wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.
5. W szkole wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia. Informacja o osobach przyjmujących zgłoszenia jest upowszechniona

Standard VIII.	W szkole wzmocnione jest poczucie bezpieczeństwa uczniów w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.
-----------------------	---

1. W szkole opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. W szkole określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

3. W szkole opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalanymi w innej formie.
4. W szkole opracowano i wdrożono procedury chroniące małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) cyberprzemocy.
5. W szkole opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskie Karty”.
6. Pracownicy szkoły realizują plan wsparcia ucznia po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VIII.

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem uczniów/wychowanków składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązanie do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.

Standard IX.

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Przyjęte zasady i realizowane sposoby ochrony uczniów/wychowanków są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.
2. Do weryfikacji stosowanych zasad i procedur szkoła pozyskuje opinie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.
3. Zasady monitoringu i kontroli standardów ochrony małoletnich określa dyrektor szkoły.

CZĘŚĆ II

ZASADY POSTĘPOWANIA W CELU OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM

1. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW SZKOŁY Z MAŁOLETNIAMI

Zasady ogólne:

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo uczniów podczas pobytu w szkole.
2. Pracownicy wspierają uczniów w pokonywaniu trudności, uwzględniając ich umiejętności rozwojowe oraz możliwości wynikające z niepełnosprawności/ specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują wobec uczniów działania wychowawcze, mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania.”
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników szkoły, stażystów i wolontariuszy.

Obszar: Przestrzeganie praw dziecka

Pracownicy szkoły

1. Przestrzegają praw dziecka/człowieka i chronią je.
2. Upowszechniają wiedzę o prawach dziecka - podejmują problematykę praw człowieka/ dziecka na godzinach wychowawczych, na zajęciach dydaktycznych oraz w trakcie innych działań szkoły – zgodnie z programem nauczania.
3. Zapewniają uczniom swobodny dostęp do zajęć lekcyjnych.
4. Udzielają uczniom pomocy w nauce/pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub umożliwiają im dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. Zachęcają i motywują uczniów do działalności w organizacjach i stowarzyszeniach działających na terenie szkoły, np. w samorządzie uczniowskim.
6. Nie ujawniają spraw omawianych na posiedzeniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobro osobiste uczniów lub ich rodziców.
7. Nie rozpowszechniają informacji dotyczących rodziny danego ucznia, np. wykształcenie rodziców, ewentualne problemy rodzinne (np. alkoholizm, narkomania, rozwód).

8. Nie upubliczniają i nie rozpowszechniają informacji o życiu prywatnym uczniów i nie zdradzają tajemnicy ich korespondencji - także jeśli chodzi o SMS-y, wiadomości email czy inne wysłane drogą elektroniczną.
9. Szanują prawo uczniów do prywatności – jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, w celu ochrony danego ucznia, wyjaśniają mu to najszybciej, jak to jest możliwe.
10. Nie ujawniają informacji wrażliwych dotyczących ucznia osobom nieuprawnionym (wizerunek ucznia, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej).
11. Nie utrwalają wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych lub szkoły, jeśli szkoła nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych uczniów.
12. Zapewniają uczniom realizację prawa do odpoczynku, czasu wolnego i zabawy - do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych stosownych do ich wieku oraz do uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym.
13. W trosce o ochronę zdrowia uczniów czuwają nad ich bezpieczeństwem w czasie przerw, na lekcjach, zajęciach pozalekcyjnych oraz innych organizowanych przez szkołę formach dydaktyczno-wychowawczych.
14. W czasie pobytu uczniów w szkole zapewniają im warunki ochrony przed przemocą, uzależnieniami oraz innymi przejawami patologii społecznej.
15. Dają uczniom gwarancję nietykalności cielesnej - nie stosują wobec nich żadnych form przemocy.
16. Szanują godność uczniów.
17. Równo traktują uczniów, niezależnie od wyznawanej przez nich religii lub światopoglądu, pod warunkiem, że nie naruszają nimi moralności, praw i wolności innych osób oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego.
18. Oceniają uczniów sprawiedliwie i obiektywnie, zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami - bez względu na wygląd zewnętrzny uczniów, status rodzinny czy status ucznia . Na prośbę ucznia nauczyciele dodatkowo uzasadniają wystawioną przez siebie ocenę.
19. Doceniają i szanują wkład uczniów w podejmowane działania i traktują ich równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy. Unikają faworyzowania uczniów oraz wszelkich przejawów dyskryminacji.
20. Konstruktywnie rozwiązują konflikty uczniów z personelem i rówieśnikami. Przyznają uczniom prawo dowiedzenia/uzasadnienia swoich racji w sytuacji konfliktu.

21. Udzielają uczniom informacji o zapadających w szkole decyzjach dotyczących ich, np. o przeniesieniu do innej szkoły, karze, nagrodzie, ocenie.
22. Informują uczniów o tym, jakie w przypadku naruszenia praw ucznia, przysługują im prawa oraz środki i procedury.

Obszar: Komunikacja pracowników szkoły z małoletnimi

Zasady komunikacji pracowników szkoły z małoletnimi

Pracownicy szkoły

1. Okazują zrozumienie dla trudności i problemów uczniów.
2. Dają uczniom prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
3. Nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają uczniów.
4. Nie obrzucają uczniów wyzwiskami, nie wyśmiewają i nie ośmieszają go, np. stosując ośmieszające ucznia przezwiska i zdrobnienia.
5. Nie wytykają błędów uczniów w sposób, który ich rani.
6. Nie grożą uczniom, nie wyrażają dezaprobaty wobec ich zachowania czy postępów w nauce w sposób uwłaczający godności i poczuciu własnej wartości uczniów.
7. Nie reagują złościwością, sarkazmem na zachowanie uczniów lub ich postępy w nauce, nie dowcipkują i nie żartują z uczniów w sposób, który obniża ich poczucie własnej wartości.
8. Krytykują zachowanie ucznia taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
9. Nie podnoszą głosu na uczniów, nie krzyczą na nich w sytuacji innej niż wynikająca z potrzeby zapewnienia im bezpieczeństwa.
10. W procesie rozwiązywania konfliktu dbają o komunikację dającą uczniom poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą ich od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla nich krzywdzące i rodzi u uczniów poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
11. Metody dyscyplinowania uczniów dobierają adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej uczniów (zakaz stosowania kar fizycznych).
12. Wyjaśniają uczniowi, za co i dlaczego został ukarany.

Obszar: Zakaz stosowania przez pracowników szkoły jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

Pracownicy szkoły

1. Nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy uczniowie są przez nich traktowani sprawiedliwie. Pracownicy szkoły nie dzielą uczniów i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
2. Nie wykorzystują wobec uczniów relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Nie stosują żadnej formy przemocy fizycznej wobec uczniów, np.: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
4. Nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej wobec uczniów, np. takiej jak:
 - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu ucznia w grupie,
 - b) stygmatyzowanie uczniów z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - c) wyszydzanie uczniów, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - d) nadmierne, wygórowane wymagania, zbyt surowe oceny, zastraszanie uczniów, obrażanie ich godności, stosowanie kar niewspółmiernych do win,
 - e) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych.;
 - f) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających uczniów rysunków, zdjęć i filmów;
 - g) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów,
 - h) cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań uczniów i upublicznianie ich.
5. Nie stosują naruszających godność uczniów wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązują w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
 - a) nie czynią komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym,
 - b) nie stosują dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - c) nie stosują wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
 - d) nie piszą do uczniów wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - e) nie publikują żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o uczniach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanych stron,
 - f) nie wdają się w prywatne rozmowy uczniów w mediach społecznościowych, nie zamieszczają komentarzy i nie udostępniają zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście, które mogłyby uczniom wyrządzić krzywdę.
6. Nie naruszają nietykalności osobistej uczniów.

7. Nie zachowują się wobec uczniów w sposób niestosowny, poufały, dwuznaczny.
8. Nie zmuszają uczniów do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
9. Nie prowokują nieodpowiednich kontaktów z uczniami.
10. Informują uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
11. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie ucznia zapewniają obecność innej osoby dorosłej lub na życzenie dziecka - innego dziecka.
12. Stale nadzorują uczniów, każdorazowo upewniając się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne.
13. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec ucznia, unikają innego kontaktu fizycznego z uczniem niż niezbędny.

Obszar: Kontakt pracowników szkoły z małoletnimi

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

1. Kontaktując się z uczniami, pracownicy traktują ich podmiotowo.
2. Kontakt pracowników z uczniami nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Co do zasady kontakt z uczniami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
4. Pracownicy nie zapraszają uczniów do swojego miejsca zamieszkania, nie spotykają się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
5. Pracownicy nie nawiązują kontaktów z uczniami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktują się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy, dziennik elektroniczny), a rodzice/opiekunowie prawni uczniów muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

7. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczniowie i rodzice/opiekunowie uczniów są osobami bliskimi dla pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców/opiekunów.

2. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI W SZKOLE. ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE MAŁOLETNIAMI.

2.1 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Uczniowie mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennost.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/ wartości osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwania i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
9. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.

10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.
Uczniowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów.
11. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami).
13. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.
14. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

2.2. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:

a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
- ✓ wymuszenia;
- ✓ napastowanie seksualne;
- ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- ✓ fizyczne zaczepki;
- ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- ✓ obelgi, wyzwiska
- ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- ✓ bezpośrednie obrażanie ofiary;
- ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary
- ✓ groźby;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- ✓ poniżanie;
- ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;

- ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
 - ✓ wulgarne gesty;
 - ✓ śledzenie/szpiegowanie;
 - ✓ obraźliwe smsy i mmsy;
 - ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
 - ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
 - ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
 - ✓ straszenie;
 - ✓ szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
 3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.
 4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
 5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.
 6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
 7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
 8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
 9. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
 10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
 11. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
 12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
 13. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
 14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
 15. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 16. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).

17. Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
18. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w szkole.
19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/ osób bez ich zgody.
20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
21. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

Obszar: Korzystanie przez małoletnich z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie zajęć i poza nimi.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe.
4. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:
 - a) pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych,
5. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
6. Uczniowie korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.
7. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
8. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela/ zgodnie z obowiązującym regulaminem/ instrukcją korzystania z komputerów.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Uczeń może korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
4. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
6. Uczniowie nie mogą korzystać w celach prywatnych z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły.
7. Uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych.
8. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz korzystania z Internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego. Zakaz nie dotyczy sytuacji edukacyjnych, które wynikają z organizacji oraz przebiegu zajęć lekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela.
9. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć lekcyjnych w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia. Uczeń może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody nauczyciela prowadzącego dane zajęcia lub na jego polecenie.
10. Jeśli uczeń czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
11. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
12. Powyższe nie dotyczy wydarzeń publicznych odbywających się w szkole, w tym uroczystości szkolnych.
13. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.

14. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.

1. Każdorazowo decyzję o zabranii na wycieczkę telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik/opiekun wycieczki.
2. Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne uczniów ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia.
3. Podczas wyjść zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) uczniów jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go.

Obszar: Ochrona małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci **Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci**

1. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - ✓ treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleceń i samobójstw, korzystania z narkotyków,
 - ✓ treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
 - ✓ różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych,
 - b) instalowanie aplikacji filtrujących na każdym komputerze, z których korzystają pracownicy i uczniowie oraz aplikacji filtrujących do usług sieciowych, które analizują przepływające dane i są w stanie zablokować dostęp do podejrzanych lokalizacji

niezależnie od tego, czy przyłączony komputer wyposażono w odpowiednie narzędzie, czy też nie,

- c) edukacja medialna – dostarczanie dzieciom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,
- d) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, wprowadzanie norm grupowych; odróżnianie dobra od zła),
- e) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych,
- f) włączenie rodziców uczniów w działania szkoły na rzecz zapobiegania cyberprzemocy - poinformowanie ich o polityce szkoły w zakresie reagowania na cyberprzemoc; edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci: warsztaty, szkolenia dla rodziców, udostępnianie materiałów i publikacji, w tym polecanie i wskazywanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej,
- g) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści,
- h) określenie procedury wskazującej osoby w szkole, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy.

Obszar: Ochrona prywatności małoletniego

Zasady ochrony wizerunku małoletnich

1. Szkoła uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka, zgodnie z obowiązującym prawem.
2. Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem.
3. Osoba małoletnia powyżej 16. roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.

5. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.

Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

1. W szkole wdrożono politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, uczniów, rodziców/opiekunów) oraz powołano Inspektora ochrony danych
2. Dyrektor szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
3. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia.
4. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

CZĘŚĆ III PROCEDURY

Procedura nr 1

Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego przez pracownika, innego dorosłego, rodzica czy innego małoletniego.

1. Pracownik, po zidentyfikowaniu ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika, innego dorosłego, rodziców ucznia, innego małoletniego lub pozyskaniu takiej informacji od innych osób, rodziców, w tym rodziców małoletniego, niezwłocznie interweniuje i zatrzymuje krzywdzenie, następnie informuje o tym dyrektora, koordynatora i wychowawcę oraz sporządza protokół interwencji: ZAŁĄCZNIK NR 1

2. W związku z podejrzeniem ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika koordynator lub dyrektor niezwłocznie izoluje małoletniego od potencjalnego sprawcy, zawiadamia policję i podejmuje dodatkowe kroki jako pracodawca (zgodne z Kartą Nauczyciela, Kodeksem pracy, ogólnymi przepisami prawa).

3. W każdym z przytoczonych przypadków małoletni zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem psychologa szkolnego, wychowawcy oddziału i innych specjalistów wg potrzeb. W przypadku ucznia nie komunikującego się werbalnie, koordynator, wychowawca lub pracownik, który wszczął procedurę interwencji – powiadamia nauczyciela specjalistę, stosującego np. komunikację alternatywną lub zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem.

4.Koordinator zawiadamia rodziców o incydencie, informuje o stanie małoletniego np. konieczności interwencji medycznej (badania lekarskiego) oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego.

5.W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, pracownik niezwłocznie informuje odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998, a następnie informuje koordynatora, dyrektora i rodziców oraz uzupełnia wymieniony w kroku 1. dokument.

6. Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji. Szkoła obejmuje małoletniego i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

7. Po ustaleniu, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka oraz, że nie zachodzi zagrożenie zdrowia lub życia małoletniego, koordinator, w porozumieniu z dyrektorem, organizuje spotkanie z rodzicami małoletniego w obecności: koordynatora, psychologa i pracownika, który zgłosił incydent. Podczas spotkania zostają określone sposoby wsparcia i reagowania z uwagi na sytuację małoletniego. Ze spotkania sporządza się notatkę:

8. W przypadku, gdy źródłem krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia są rodzice, koordinator i dyrektor, jeżeli zachodzi taka potrzeba, po ocenie sytuacji, powiadamia niezwłocznie właściwe instytucje i organy (policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wdraża procedurę Niebieskie Karty).

9. Koordinator we współpracy z zespołem nauczycieli i specjalistów pracujących z małoletnim przygotowują propozycję objęcia go pomocą psychologiczno-pedagogiczną, także we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub specjalistyczną, jeżeli zachodzi taka potrzeba.

10. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, mimo trudnej sytuacji małoletniego, koordinator lub dyrektor składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do policji, prokuratury lub wniosek o wgląd w sytuację dziecka do sądu rodzinnego, nawiązuje współpracę z pomocą społeczną oraz obejmuje małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

11.W przypadku przemocy rówieśniczej, innych zachowań ryzykownych ze strony małoletnich, pomocą psychologiczno-pedagogiczną i wsparciem należy objąć również uczniów będących jej inicjatorami, biorąc pod uwagę potrzebę współpracy w tym zakresie z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, a także uczniów, którzy byli ewentualnymi świadkami zdarzenia.

12.W sytuacji, gdy rodzice małoletniego, będącego inicjatorem przemocy i innych zachowań ryzykownych powtarzających się, nie podejmują współpracy ze szkołą, dyrektor lub koordinator, po ocenie stopnia zagrożenia, zawiadamia właściwe instytucje (policję, sąd rodzinny, pomoc społeczną).

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.

**Protokół interwencji w przypadku zastosowania procedur podejrzenia
krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego**

1. Data i miejsce sporządzenia dokumentu	
2. Małoletni, wobec którego zachodzi podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie	
3. Osoba stwierdzająca wystąpienie podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenie małoletniego	
4. Data podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego, miejsce	
5. Osoba/osoby podejrzane o krzywdzenie lub krzywdzące małoletniego	
6. Osoba/osoby podejrzane o krzywdzenie lub krzywdzące małoletniego	
7. Opis rodzaju krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego	
8. Osoby i instytucje, które zostały powiadomione, w tym formy interwencji m.in.: powiadomienie pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego, uruchomienie procedury Niebieskie Karty)	
9. Data i opis udzielonej pomocy, formy otoczenia opieką małoletniego bezpośrednio po stwierdzeniu lub podejrzeniu incydentu, w tym we współpracy z koordynatorem,	

wychowawcą i nauczycielami specjalistami (psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym wg potrzeb małoletniego), informacje o ewentualnym powiadomieniu pogotowia, policji, stwierdzeniu konieczności badania lekarskiego	
10. Informacja ze spotkania z rodzicami	
11. Zaplanowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna (małoletniemu, jego rodzicom, innym uczniom – jeżeli byli np. świadkami incydentu) zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, informacja o zgodzie rodziców na udzielanie ww. formy pomocy małoletniemu. Działania w przypadku braku współpracy ze strony rodziców	
12. Informacje na temat efektów podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej uczniowi przez jednostkę (dokumentację pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym efektywność jej udzielania należy przechowywać w indywidualnej teczce ucznia)	
13. Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób sporządzających protokół	

Procedura nr 2

Procedura reagowania i działań w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi

Małoletni, który czuje się pokrzywdzony przez innych, w tym małoletnich, zgłasza ten fakt każdemu pracownikowi szkoły lub koordynatorowi.

1. Wszelkie przejawy przemocy, agresji, w tym fizycznej, powinny być niezwłocznie przerwane przez pracownika lub inne osoby będące świadkami incydentu.

Pracownik po powzięciu informacji i zawiadomieniu koordynatora i dyrektora oraz rodziców małoletniego, sporządza [protokół interwencji](#).zał. nr 1

2.Zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z małoletnim podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zniwelowanie przejawów agresji i przemocy, a także wszelkich niewłaściwych zachowań małoletnich we współpracy z instytucjami, organizacjami udzielającymi pomocy dzieciom i młodzieży, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym specjalistycznymi.

3.Jeżeli dyrektor we współpracy z koordynatorem i zespołem nauczycieli i specjalistów udzielających uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, stwierdzi konieczność, wówczas powiadamia organy zewnętrzne (instytucje pomocy społecznej, policję, sąd rodzinny) o zaistniałej sytuacji oraz potrzebie, np. wglądu w sytuację rodzinną dziecka.

4.Koordynator we współpracy z wychowawcą, pracownikiem, który stwierdził zagrożenie lub wystąpienie krzywdzenia małoletniego, nauczycielami specjalistami (wg potrzeb) organizuje spotkanie z rodzicami małoletniego (przedstawia ustalone przez ww. zespół formy i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, którą ma zostać objęty małoletni). O objęciu małoletniego, który jest podejrzany lub dopuścił się krzywdzenia innego małoletniego, i ustalonych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla niego zostają powiadomieni jego rodzice na odrębnym spotkaniu.

5.W przypadku braku współpracy rodziców, ucznia podejrzanego o krzywdzenie lub krzywdzącego małoletniego, ze szkołą - dyrektor we współpracy z koordynatorem, podejmuje, po ocenie sytuacji, decyzję o ewentualnym zawiadomieniu organów zewnętrznych (pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego).

6.Szkoła prowadzi działania wychowawczo-profilaktyczne (uwzględnione w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły) w celu zapobiegania i uświadamiania niewłaściwych zachowań, przemocy, innych form krzywdzenia małoletnich.

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

Procedura nr 3

Procedura zapewniająca bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami

Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i niezwłocznie reagują na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich. Procedura zapewniająca bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami.

1. W związku z dostrzeżeniem czynników ryzyka pracownik niezwłocznie informuje dyrektora, koordynatora, rodziców i zostaje wdrożona [Procedura podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego](#).

2. Każdy pracownik:

1. docenia i szanuje, uwzględnia potrzeby i działa w interesie małoletniego,
2. nie stosuje żadnej z form przemocy, nie faworyzuje nikogo,
3. ujawnia dane wrażliwe i inne informacje dotyczące dziecka tylko osobom uprawnionym, gdy wynika to z sytuacji małoletniego,
4. nie nawiązuje żadnych relacji romantycznych, seksualnych, ani innych o niewłaściwym charakterze (w tym uwagi, żarty, zachowania, gesty lub udostępnianie małoletnim nieodpowiednich treści, substancji psychoaktywnych).
5. reaguje niezwłocznie, zgodnie z przyjętymi procedurami, na niewłaściwe zachowania innych wobec małoletniego.

3. Pracownicy monitorują sytuację i udzielają wsparcia:

1. małoletniemu, wobec którego zaistniało podejrzenie krzywdzenia lub skrzywdzenie, jego rodzinie,
2. innym uczniom będącymi świadkami przemocy,
3. małoletniemu, który jest podejrzany o krzywdzenie lub krzywdził innego małoletniego.

4. Szczegółowe zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego zostały ujęte w [Procedurze podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego](#).

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.

Procedura nr 4

Procedura bezpiecznego korzystania z Internetu, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy

Szkoła, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, wdraża i aktualizuje systemy i oprogramowania zabezpieczające przed dostępem do niewłaściwych treści oraz złośliwym oprogramowaniem, w tym filtrujące treści, wyznaczając osoby odpowiedzialne.

1. W szkole prowadzone są działania, w tym warsztaty i szkolenia, w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu.

2. Małoletni korzystają z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli.

Szczegółowe zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym telefonów komórkowych, zawarte są w statucie szkoły – o czym każdy małoletni i rodzic zostaje poinformowany przez wychowawcę na początku roku szkolnego.

3. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:

1. zgłaszając problem koordynatorowi, rodzicom, po ocenie sytuacji przez koordynatora i dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba powiadamiają organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny),
 2. sporządzając [protokół interwencji](#) (za. nr 1)
 3. tworząc zespół nauczycieli i specjalistów udzielający pomocy psychologiczno- pedagogicznej pokrzywdzonemu małoletniemu (a także małoletniemu będącym sprawcą) we współpracy z rodzicami ww. małoletnich oraz instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb),
 4. w przypadku braku współpracy ze strony rodziców małoletniego podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, koordynator i dyrektor, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny),
 5. podejmując działania profilaktyczne uwzględniające pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci Internet, cyberprzemocą we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną.
- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
 - Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.

Procedura nr 5

Procedura ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w przypadku swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/

1. Szkoła przestrzega i monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych małoletnich
2. Wymagana jest pisemna zgoda rodziców małoletnich na robienie/publikowanie zdjęć, nagrań
3. W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania wizerunku, danych osobowych, w tym danych wrażliwych, dyrektor niezwłocznie rejestruje i zgłasza zdarzenie Inspektorowi Ochrony Danych.

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w przypadku swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE \(Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.\).](#)

Procedura nr 6

Procedura monitorowania i weryfikowania standardów ochrony małoletnich

Wprowadzanie i realizacja standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem powinny być monitorowane przez wszystkich pracowników.

Monitorowanie powinno być podejmowane przez wszystkich pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem zespołu ds. procedur ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, interwencji i weryfikowania standardów ochrony m.in. poprzez obserwację, badania ankietowe, umożliwienie społeczności szkolnej przekazywanie informacji w sposób poufny i zaufany (np. oprócz informowania każdego pracownika, wprowadzenie dyżurów koordynatora, w tym telefonicznych, skrzynki na informacje, umożliwieniu przekazywania informacji poprzez wyznaczony e-mail).

1. Standardy podlegają monitorowaniu i modyfikowaniu podczas bieżącej pracy (wg potrzeb szkoły) oraz **obowiązkowej weryfikacji co 2 lata.**(zał. nr 2)

2. Weryfikację przeprowadza zespół ds. przestrzegania standardów ochrony małoletnich, który ustala:

1. sposoby weryfikacji (np. badania ankietowe, wywiad, rozmowy, uwzględnione wnioski z monitorowania)
2. terminy jej przeprowadzenia, we współpracy z pracownikami, uczniami i rodzicami, a także innymi osobami, instytucjami (wg potrzeb),
3. wnioski z przeprowadzonej weryfikacji (które powinny zostać udokumentowane pisemnie i przedstawione pracownikom, uczniom, rodzicom) stanowią wytyczne do podniesienia jakości procedur i działań.

3. Zmodyfikowane dokumenty zostają zamieszczone na stronie jednostki, BIP, przyjętym miejscu ogłoszeń, przedstawione pracownikom, małoletnim i rodzicom, co zostaje udokumentowane w sposób przyjęty przez dyrektora.

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.

**MONITOROWANIE I WERYFIKOWANIE PROCEDUR OCHRONY
MAŁOLETNIICH**

badanie ankietowe

Zaznacz właściwą odpowiedź:

1. Czy znasz procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?
Tak Nie wszystkie Nie

2. Czy stosowałeś procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?
Tak Nie

3. W przypadku stosowania procedur, zaznacz, czy były skuteczne:
Tak Nie wszystkie Nie

4. Czy byłeś świadkiem lub miałeś informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich?
Tak Nie

5. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej, zaznacz, czy podjąłeś interwencję:

Tak Nie

Jak przebiegała interwencja
.....
.....
.....

6. Jakie jeszcze obszary powinny zostać uwzględnione w procedurach:
.....
.....
.....
.....

7. Inne spostrzeżenia, uwagi dotyczące procedur
.....
.....
.....

Procedura nr 7

Procedura "Niebieskiej Karty" w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

Przemoc w rodzinie - jak ją rozumieć

Naprzeciw wciąż olbrzymiej skali zjawiska wychodzą znowelizowane w 2010 r. przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz obowiązujące od października 2011 r. rozporządzenie dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”. Dotychczas „Niebieską Kartę” zakładali policjanci i pracownicy socjalni podczas interwencji w przypadku przemocy w rodzinie. Obowiązująca od października 2011 r. procedura zobowiązuje także szkołę i nauczycieli do założenia „Niebieskiej Karty” w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec ucznia. Obowiązki szkoły w tym zakresie dotyczą ujawnienia przypadków, w których podejrzewa się stosowanie przemocy w rodzinie wobec ucznia, i zgłoszenia problemu, w celu uruchomienia dalszych działań związanych z udzieleniem pomocy ofierze przemocy domowej.

Przemoc w rodzinie zdefiniowana jest w „Niebieskiej Karcie” jako *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Niezbędne kompetencje nauczycieli

W tym kontekście szczególne znaczenie ma postawa nauczycieli, ich wiedza o uczniach i ich sytuacji rodzinnej, ale także rozważa w ocenie i wrażliwość przy rozstrzyganiu w konkretnych, indywidualnych przypadkach. Ważne też, by wypracować w szkole takie procedury, aby nauczyciel nie został sam z problemem, by miał wsparcie specjalistów i dyrektora w swoich działaniach. Podstawą działań w tym zakresie są dbałość o właściwe relacje z rodzicami i uczniami od pierwszych dni w szkole, budowanie klimatu zaufania i wzajemnego wsparcia. Szczególnie ważne w tym zakresie jest zaangażowanie nauczycieli i zainteresowanie szkoły nie tylko wynikami w nauce, chęć poznania uczniów i ich rodziców; tworzenie relacji partnerskiej współodpowiedzialności za jakość kształcenia i wychowania w szkole i w domu. Istotnym elementem budowania efektywnego systemu rozpoznawania zagrożenia przemocą i podejmowania racjonalnych rozwiązań w tym zakresie jest gromadzenie informacji o uczniach i ich sytuacji rodzinnej. Potrzebne w tym zakresie kompetencje nauczycieli to wrażliwość, szczególny takt i dyskrecja, ale także umiejętność obserwacji uczniów, ich zachowania zarówno w szkole, jak i poza jej murami.

Jak rozpoznać, że dziecko jest krzywdzone?

Dzieci mogą być świadkami lub doświadczać różnych rodzajów przemocy: psychicznej, fizycznej, są wykorzystywane seksualnie i po prostu zaniedbywane. Każdy przypadek przemocy w rodzinie lub krzywdzenia dziecka wpływa dysfunkcyjnie na jego rozwój, szczególnie w sferze emocjonalnej, niosąc wiele innych negatywnych konsekwencji w dalszym rozwoju i utrudniając mu osiągnięcie sukcesów. Często dramat dziecka rozgrywa się długo w czterech ścianach, a dopiero przedszkole lub szkoła stają się pierwszym miejscem, gdzie ujawniają się trudności dziecka. Informacja o stosowaniu przemocy w rodzinie może dotrzeć do nauczycieli w różny sposób.

Zgłoszenie stosowania przemocy może być dokonane przez świadka, np. sąsiadów lub członków rodziny, może o tym powiedzieć samo dziecko. Mogą o niej również świadczyć ślady na ciele dziecka, zmiany w

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

zachowaniu, objawy somatyczne. Wiele informacji o przeżyciach dziecka mogą dostarczyć jego rysunki, a u starszych dzieci prace pisemne z języka polskiego czy prace plastyczne. Czasem uczniowie rysują w zeszytach, na okładkach - warto zwrócić uwagę na tematykę takich rysunków. Warto też zwrócić uwagę na wygląd ucznia (brudny ubiór, nieodpowiedni do pory roku, zaniedbania higieniczne), nieprawidłowy rozwój (wzrost i waga nieadekwatne do wieku, występuje opóźnienie w rozwoju emocjonalnym i poznawczym), stan zdrowia (dziecko nie korzysta z pomocy lekarza, mimo przewlekłej choroby, częste zakażenia pasożytami, zmęczenie, częste urazy fizyczne, zgłaszane bóle somatyczne) itd.

O stosowaniu przemocy wobec dziecka mogą świadczyć między innymi:

- uszkodzenia skóry, np. otarcia, zasinienia, rany, ślady uderzeń i oparzeń, złamania, skręcenia, obrzęki itp. (w przypadku wykorzystywania seksualnego także wokół ust i narządów płciowych) - rodzice mogą tłumaczyć to nieuważnością dziecka, nadmierną ruchliwością; starsze dzieci mogą zakrywać ślady noszeniem ubrań zakrywających szczelnie części ciała, nawet w upalne dni;
- objawy napięcia emocjonalnego, np. moczenie się, bóle somatyczne, zaburzenia mowy, zachowania regresywne np. ssanie palca; zmiany nawyków żywieniowych;
- zachowanie, np. nadmierna lękliwość lub agresja, zmiany nastroju; płaczliwość, niska samoocena; wycofanie z relacji, nieufność, zachowania antyspołeczne, depresja, myśli lub próby samobójcze, ucieczki z domu, częste absencje w szkole i uzyskiwanie gorszych wyników w nauce, apatia i brak motywacji, kolizje z prawem itp.

Kiedy reagować?

Wiele obaw nauczyciela może dotyczyć trybu działania w sytuacji, gdy podejrzewa on krzywdzenie dziecka lub wręcz zostanie poinformowany o przemocy wobec ucznia. Kogo powiadomić, jak się zachować, czy to rzeczywiście przemoc?

Nauczyciel nie ma obowiązku sprawdzania prawdziwości dziecka lub innej osoby zgłaszającej stosowanie przemocy, ale jest zobowiązany do zgłoszenia podejrzenia!

W sytuacji gdy do nauczycieli lub innych pracowników szkoły dotrą sygnały o stosowaniu przemocy wobec ucznia, należy ten fakt zgłosić dyrektorowi szkoły/placówki. To on podejmuje decyzje o dalszym sposobie postępowania. Jeśli w szkole nie ma jeszcze procedur w tym zakresie, można wykorzystać działanie w trybie zasad organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Każdorazowo konieczne jest jednak wnikliwe sprawdzenie zgłoszenia. Zbagatelizowanie, choćby błahych w pierwszej ocenie sygnałów, może narazić dziecko na dalsze krzywdzenie. Z drugiej strony ocena musi być wyważona, a podstawą interwencji powinna być realna ocena zdarzenia. Racjonalne i efektywne działanie ułatwią z pewnością:

- odpowiedzialna postawa nauczycieli - gotowość do przełamywania stereotypów w myśleniu („ojciec mnie lał i wyszedłem na ludzi”, „kto nie słucha ojca, matki - ten słucha psiej skóry”) oraz motywacja do reagowania na krzywdzenie dziecka i chęć działania dla dobra uczniów;
- wiedza nauczycieli na temat przemocy w rodzinie - bywa, że nauczyciel dostrzega tylko „pierwsze wrażenie” tj. trudne do zaakceptowania zachowania dziecka; objawy przemocy są mylone z innymi zaburzeniami, np. zaburzeniami zachowania czy emocji, nadpobudliwością psychoruchową, zachowaniami związanymi z okresem zmian hormonalnych w okresie dorastania, traktowane jako przejawy demoralizacji; czasami jako złośliwe i nie są odbierane jako wołanie o pomoc;
- zweryfikowanie informacji z innych źródeł, od innych pracowników szkoły (pielęgniarka, pedagog, inni nauczyciele, inne osoby w otoczeniu dziecka, pracownik socjalny, kurator itp.);
- zespołowa analiza zebranej wiedzy o dziecku i jego rodzinie, z uwzględnieniem takich zagadnień, jak: czy zebrane informacje potwierdzają fakt krzywdzenia dziecka, kto, w świetle zebranych informacji, stosuje przemoc wobec dziecka, jaki rodzaj przemocy stosowany jest wobec dziecka, w jakim stopniu zagrożone jest dobro dziecka (życie, zdrowie), czy doszło do przestępstwa z użyciem przemocy, kto może być sojusznikiem dziecka w rodzinie.

Jak rozmawiać z dzieckiem?

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

Pozyskanie informacji o możliwym występowaniu przemocy wobec ucznia czy diagnoza problemu ucznia w szkole to pierwszy krok do podjęcia działań. Większość szkół ma już sprawdzone procedury w tym zakresie wynikające z organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, działań wychowawców klas i pedagogów szkolnych, diagnozy sytuacji wychowawczej i potrzeb w zakresie opieki nad uczniami w związku z działaniami realizowanymi w ramach programu wychowawczego szkoły czy programu profilaktyki. W większości wypadków także rozmowa z rodzicami nie stanowi problemu dla nauczycieli. Najtrudniejszym etapem wydaje się być właściwa reakcja na ewentualne sygnały od dziecka, a także rozmowa z uczniem, wobec którego podejrzewamy, że stosowana jest przemoc, a zwłaszcza gdy uczeń unika rozmowy lub wręcz zaprzecza naszym podejrzeniom.

Do rozmowy z dzieckiem trzeba się przygotować, dobrze też zapoznać się z informacjami, jakich wymaga od nauczyciela wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”, który narzuca określony tryb postępowania w rozmowie i konieczność zadania określonych pytań. Nauczyciel musi też mieć gotowość i wrażliwość, w sytuacji gdy dziecko samo sygnalizuje potrzebę powiedzenia, że jest krzywdzone, a nauczyciel nie dostrzegł jeszcze niepokojących symptomów.

Wskazówki dla nauczyciela, który podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony

- Reaguj na każdy potencjalny objaw krzywdzenia dziecka zaobserwowany w jego zachowaniu, wyglądzie, ocenie osiągnięć - dziecko z całą pewnością może mieć trudność z ujawnieniem swoich problemów
- Odwzajemniaj każdy sygnał ze strony ucznia dotyczący chęci rozmowy, szczególnie w kontekście niepokojących wyników obserwacji - jeśli nauczyciel tego nie zrobi, dziecko może uznać, że zostało zlekceważone; jeśli uzna, że jego wołanie o pomoc nie przynosi odzewu, może stracić wiarę w możliwość proszenia o pomoc.
- W sytuacji niepokojących symptomów zainicjuj rozmowę w bezpiecznych, sprzyjających warunkach. Można rozpocząć na przykład tak:
Domyślam się, że coś cię martwi, niepokoi, ale coś powstrzymuje cię, by o tym rozmawiać. Martwię, się, że dzieje się coś, z czym sobie nie radzisz, ale nie wiem, jak ci pomóc.
- W przypadku demonstrowania przez ucznia zachowań nieakceptowanych można zacząć rozmowę od próby zdefiniowania trudności dziecka, przez pryzmat trudnego zachowania, na przykład tak:
Znów nie było cię w szkole. Często zdarza się, że uczniowie mają trudności z nauką, unikają klasówek, sprawdzianów. Czy to jest twój problem? lub
Dotarła do mnie informacja o bójkach z kolegami. Domyślam się, że coś cię rozzłościło, ale w życiu zdarza się, że trudno jest się opanować, kiedy mamy wiele trudnych spraw na głowie. Czy jest coś, co cię martwi i wytrąciło cię z równowagi?
- Nie wywieraj presji, jeśli uczeń wyraźnie odmawia rozmowy i reaguje lękiem, wycofaniem. Powiedz mu o swoich obawach o niego, wyraż gotowość wysłuchania w odpowiedniej chwili, gdy będzie gotowy do takiej rozmowy.
- Zachowaj postawę „obiektywizmu” wobec problemu, nie obwiniaj potencjalnego sprawcy - dziecko często jest emocjonalnie związane osobą, która stosuje wobec niego przemoc.
- Nie weryfikuj wiarygodności wypowiedzi ucznia, akceptuj odpowiedź *Nie wiem*.
- Zadawaj pytania: Co się stało, w jaki sposób, co było potem, kto jeszcze był przy tym zdarzeniu, zamiast: Dlaczego, jak to się stało - dziecko może nie rozumieć przyczyn zachowań i pobudek działania.
- Wspieraj dziecko w słuszności jego działania, powiedz na przykład: *Nie ma w tym twojej winy, nikt nie ma prawa cię krzywdzić, masz prawo bronić się przed tym działaniem.*

- Poinformuj dziecko, że może istnieć potrzeba rozmowy z innymi osobami na temat tego, co powiedziało oraz o tym, co zamierzasz zrobić, by mu pomóc, a także o tym, jakie są wymogi prawa w związku z przypadkami krzywdzenia dzieci.
- Pamiętaj, że dziecko krzywdzone funkcjonuje w warunkach stresu i emocjonalnego napięcia. Nadużycie jego zaufania może zniweczyć szansę na dotarcie do niego na długi czas i uniemożliwić skuteczne udzielenie pomocy zarówno dziecku, jak i rodzinie.

Procedura „Niebieskiej Karty” krok po kroku

„Niebieska Karta” jest dokumentem zawierającym informacje o sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, sytuacji jej rodziny oraz o działaniach, do których zobowiązani są przedstawiciele służb zobowiązanych do pomocy rodzinie. Podejmowanie interwencji w oparciu o „Niebieską Kartę” nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą, co oznacza, że nawet jeśli uczeń nie chce podejmować dalszych działań, szkoła nie może od nich odstąpić. Nie ma możliwości wycofania ani zmiany informacji zawartych w części A karty, nawet na wniosek osoby pokrzywdzonej. Wypełnienie karty nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, ale może ona być wykorzystana jako dowód procesowy.

1. Podejrzenie stosowania przemocy wobec ucznia

W razie uzasadnionego przypuszczenia, że wobec ucznia stosowana jest przemoc domowa, nauczyciel (osoba wskazana w procedurze przyjętej w szkole) sporządza formularz „Niebieskiej Karty” A. Jednocześnie należy podjąć działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi, wobec którego stosowana jest przemoc. Interwencja ma na celu powstrzymanie przemocy oraz udzielenie różnych form pomocy - medycznej, socjalnej, psychologiczno-pedagogicznej, prawnej. Szczególnie ważne jest podjęcie współpracy z rodzicami (rodzicem „niekrzywdzącym, który często jest także ofiarą przemocy domowej). W szczególnych przypadkach konieczne może być wezwanie karetki pogotowia, zawiadomienie sądu rodzinnego lub wezwanie policji np. gdy wymaga tego stan zdrowia dziecka lub sprawca przemocy zagraża jego bezpieczeństwu.

Jeżeli istnieje przypuszczenie, że ujawnienie informacji, które przekazało dziecko może być dla niego ryzykowne i może przynieść mu szkodę, należy dążyć do potwierdzenia informacji z innych źródeł. Jeżeli nauczyciele w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych i zawodowych powzięli podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy (np. przemoc seksualna) w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym policję lub prokuratora.

2. „Niebieska Karta” A

Formularz A wypełnia się w obecności ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie. W przypadku jego nieobecności, z uwagi np. na stan zdrowia lub zagrożenie życia, kartę wypełnia się niezwłocznie po nawiązaniu z nim bezpośredniego kontaktu lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej wypełnienie formularza. Jeśli nie ma możliwości nawiązania bezpośredniego kontaktu z uczniem „Niebieską Kartę” A wypełnia się bez jego udziału.

Nauczyciel powinien wypełnić formularz w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli istnieje podejrzenie, że to właśnie te osoby są sprawcami przemocy wobec dziecka, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej, zdefiniowanej w art. 115 § 11 Kodeksu karnego, w myśl którego osobą najbliższą jest małżonek, wstępny (każdy przodek danej osoby: jej rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępny (potomkowie: dzieci, wnuki, prawnuki itp.), rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu (ojczym, macocha, zięć, synowa; krewni małżonka i małżonkowie krewnych itp.), osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Szkoła wypełnia części I do XV, XII i XIX do XXI formularza A.

Rozmowę z uczniem, który jest dotknięty przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności ucznia oraz zapewniających mu bezpieczeństwo. Działania z udziałem dziecka, wobec którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości z udziałem psychologa, jednak nie musi on być przy tym obecny. Specjaliści zajmujący się przemocą, np. wykorzystywaniem seksualnym, zwracają jednak często uwagę na wielokrotną konieczność składania przez dzieci wyjaśnień i w konsekwencji wielokrotne przeżywanie traumy. Warto, by psycholog był obecny przy rozmowie z dzieckiem. Jeśli nie ma psychologa w szkole, warto skontaktować się z psychologiem w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Poradnia jest zobowiązana do współpracy ze szkołą, a do jej zadań należy między innymi interwencja w środowisku ucznia. W wielu poradniach są specjaliści przygotowani w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. „Niebieska Karta” B

Zgodnie z procedurą po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta” A, osobie dotkniętej przemocą przekazuje się formularz B, który zawiera ważne informacje, między innymi dotyczące definicji przemocy, możliwości powstrzymania zjawiska, instytucji pomocowych, rozwiązań prawnych itp.

Karty B nie przekazuje się dziecku ani potencjalnemu sprawcy przemocy w rodzinie. Jeżeli to uczeń jest osobą, w stosunku do której istnieje podejrzenie o stosowaniu wobec niego przemocy - „Niebieską Kartę” B należy przekazać drugiemu rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

4. Przekazanie „Niebieskiej Karty” zespołowi interdyscyplinarnemu

Przekazanie „Niebieskiej Karty” A przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego - niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Kopię karty pozostawia się w szkole.

W szkole muszą być dostępne informacje dotyczące zespołu, takie jak siedziba, dane przewodniczącego, możliwości kontaktu itp. Utworzenie zespołu oraz określenie jego zadań i szczegółowych warunków jego funkcjonowania jest zadaniem gminy, w stosownym urzędzie powinny być dostępne informacje w tym zakresie.

5. Działania zespołu

W skład gminnego zespołu interdyscyplinarnego, który decyduje, jakie działania podjąć, aby poprawić sytuację dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, wchodzi:

- pracownik socjalny,
- przedstawiciel oświaty,
- policjant,
- przedstawiciel ochrony zdrowia,
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przedstawiciel organizacji pozarządowych.

Zadaniami zespołu są interdyscyplinarna interwencja i wsparcie ofiar przemocy. Kolejność działań podejmowanych w ramach interdyscyplinarnego zespołu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie o otrzymaniu formularza A i nie później niż w ciągu 3 dni przekazuje go członkom zespołu lub powołanej na potrzeby sprawy grupy roboczej;
2. osoba, wobec której stosowana jest przemoc, z wyjątkiem dzieci, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą, zapraszana jest na posiedzenie zespołu lub grupy roboczej, na którym analizuje się sytuację rodziny i wypełnia formularz C „Niebieskiej Karty”. Niestawienie się tej osoby nie wstrzymuje procedury;
3. członkowie zespołu lub grupy roboczej wypełniają formularz D w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

W indywidualnych przypadkach zespół może utworzyć grupę roboczą w celu rozwiązania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie konkretnego ucznia. W skład grupy wchodzi STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

obligatoryjnie przedstawiciele: pomocy społecznej, oświaty, policji, ochrony zdrowia i gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. W jej skład mogą wejść również kurator sądowy, przedstawiciele innych podmiotów, w zależności od specyfiki sprawy, a w szczególności specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Główne zadania grupy roboczej to:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, oraz rodzin zagrożonych występowaniem przemocy,
- dokumentowanie podejmowanych działań oraz ich efektów.

Zadania przedstawiciela oświaty w ramach procedury „Niebieskiej Karty”

W ramach procedury w skład zespołu interdyscyplinarnego oraz grupy roboczej wchodzi także przedstawiciel oświaty. Do jego zadań w myśl rozporządzenia w sprawie „Niebieskiej Karty”, w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie, należą:

- udzielenie kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy - w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej - oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- niezwłoczne zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, wobec której istnieje podejrzenie stosowania przemocy, w szczególności w sytuacji gdy przemoc dotyczy dziecka;
- udzielenie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonej przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- przeprowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie, oraz poinformowanie tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.

6. Objęcie ucznia działaniami w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole

Jeżeli w trakcie działań prowadzonych przez szkołę zachodzi obawa, iż osoba wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny aktu przemocy, nauczyciel wypełnia ponownie formularz „Niebieska Karta” A w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia. Ten formularz także przesyła do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Jeśli sytuacja się powtórzy w trakcie działań zespołu lub grupy roboczej, kolejne zdarzenie dokumentuje się w formularzu C, wypełnianym przez członków grupy lub zespołu.

7. Zakończenie procedury.

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego jej stosowania oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W każdym przypadku procedura jest zakończona, jeśli zespół lub grupa robocza podejmą decyzję o braku zasadności podejmowania działań. Szkoła, jako podmiot uczestniczący w procedurze, powinna być powiadomiona o jej zakończeniu.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 w Kazimierzy Wielkiej

Nie usprawiedliwaj zaniechania! Wobec możliwych wątpliwości dotyczących wykorzystania procedury „Niebieskiej Karty” należy zawsze pamiętać, że szkoła zobowiązana jest do jej uruchomienia w każdym przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie przemocy domowej wobec ucznia. Tłumaczenia typu: *To taki porządny dom; nikt by się nie spodziewał; nikt nigdy niczego nie zauważył; uczeń nigdy nie sprawiał wrażenia, że...* w żaden sposób nie usprawiedliwią zaniechania lub obojętności wobec dramatu krzywdzonego dziecka.

Gdzie szukać informacji?Obszerne materiały dotyczące przemocy w rodzinie i problematyki krzywdzenia dzieci zostały opublikowane na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji - www.ore.edu.pl. Wiele przydatnych informacji w tym zakresie jest także dostępnych na stronach ośrodków pomocy społecznej, organizacji, instytucji i stowarzyszeń zajmujących się problematyką krzywdzenia dzieci i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Informacje dotyczące problematyki przemocy można znaleźć również w poradniach rodzinnych ds. przeciwdziałania przemocy lub ośrodkach interwencji kryzysowej.

Przydatne linki:

- [Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”](#)
- [Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych](#)
- [Policja](#)
- [Rzecznik Praw Dziecka](#)
- [Fundacja Dzieci Niczyje](#)
- [Specjalistyczna Poradnia Rodzinna ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie](#)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 nr 209, poz. 1245).
- [Ustawa z 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny \(Dz.U. 1997 nr 88, poz. 553 ze zm.\)](#).

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	tak	nie
1.	Nieadekwatne ubranie do pory roku lub pogody		
2.	Niedowaga, niedożywienie, zmęczenie, podkrążone oczy		
3.	Brudna odzież		
4.	Brudne ciało		
5.	Nieprzyjemny zapach (insekty)		
6.	Brak podręczników i przyborów szkolnych		
7.	Kradzieże jedzenia lub innych przedmiotów		
8.	Przebywanie poza domem w późnych godzinach		
9.	Bardzo częste przebywanie poza domem niezależnie od pory roku		
10.	Ma dorosłych „kolegów”		
11.	Nie ma kolegów wśród rówieśników		
12.	Z trudem nawiązuje relacje		
13.	Izuluje się od rówieśników		
14.	Bije się po głowie/twarzy lub wrywa sobie włosy		
15.	Często ma ślady zadrapań/siniaków		
16.	Często odnosi obrażenia (skręcenia, złamania, skaleczenia)		
17.	Bije innych		
18.	Zawiera przyjaźnie, potem reaguje wrogością		
19.	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem		
20.	Moczy się		
21.	Boi się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach		
22.	Boi się ciemności		
23.	Unika zajęć wychowania fizycznego		
24.	Unika sytuacji leżakowania w przedszkolu		
25.	Nie bierze udziału w wycieczkach		
26.	Podejmuje zachowania autodestrukcyjne wobec siebie, zwierząt		
27.	Miewa nagłe zmiany nastroju - od euforii do agresji		
28.	Prezentuje natrętne, narzucające się zachowania		
29.	Nie odwzajemnia emocji		
30.	Odrzuca próby nawiązania bliskości		
31.	Ma wybuchy wściekłości		
32.	Nadmiernie skraca dystans fizyczny		
33.	Demonstruje zachowania seksualne		
34.	Nie docenia własnych osiągnięć		
35.	Ma koszmary nocne		
36.	Ma problemy szkolne		
37.	Inne.....		

Uwaga! Informacje zachowania należy analizować biorąc pod uwagę całość informacji o rodzinie. Pojedynczych zachowań z listy nie można traktować jako jednoznacznie wskazujących na zaniedbanie

.....
(miejsowość, data)

.....
nazwa i adres podmiotu, w którym
jest zatrudniona osoba
wypełniająca formularz „Niebieska
Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej i/lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeśli jest inny niż adres zamieszkania):			
Kod pocztowy			
Miejscowość			

Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść) ¹⁾</i>			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
Adres miejsca zamieszkania:		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		

Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść) ¹⁾		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna ³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc seksualna ³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc ekonomiczna ³⁾ <i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, <i>niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)</i></i>						

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ³⁾ wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)						
Inne ³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak (kiedy?gdzie?)

nie nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak nie nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

tak nie nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

ustalono - wypełnij tabelę nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)¹⁾</i>			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			

Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia		
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określoną w metrach odległość		
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej		
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”		
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni		
Poinformowanie o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej		
Inne (wymień jakie?)		

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ

(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeuty, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej
formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹⁾ wpisać właściwie

²⁾ numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³⁾ podkreślić rodzaje zachowań

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

.....
Imię i Nazwisko

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązujących w **Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 w Kazimierzy Wielkiej im. Hugona Kołłątaja** i przyjmuję ją do realizacji.

Oświadczam również, że posiadam pełną zdolność do czynności prawnych, korzystam z praw publicznych i nie byłem(-am) skazany(-a) za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej, obyczajności i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz nie toczy się wobec mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Nie zostałem(-am) skazany(-a) prawomocnym wyrokiem za przestępstwa umyślne. Jestem świadomy(-a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Data i podpis

**OŚWIADCZENIE OPIEKUNÓW PRAWNYCH UCZNIÓW O ZAPOZNANIU SIĘ
ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH W SAMORZĄDOWEJ
SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM. HUGONA KOŁŁĄTAJA W
KAZIMIERZY WIELKIEJ**

Oświadczam, że zapoznałem/zapoznałam się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 im. Hugona Kołłątaja w Kazimierzy Wielkiej.

Data:

Klasa:

Wychowawca:

L.p.	Imię i nazwisko ucznia	Imię i nazwisko opiekuna
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		

**OŚWIADCZENIE UCZNIÓW O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI
OCHRONY MAŁOLETNIICH W SAMORZĄDOWEJ SZKOLE
PODSTAWOWEJ NR 1 IM. HUGONA KOŁŁĄTAJA W KAZIMIERZY
WIELKIEJ**

Oświadczam, że zapoznałem/zapoznałam się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 im. Hugona Kołłątaja w Kazimierzy Wielkiej.

Data:

Klasa:

Wychowawca:

L.p.	Imię i nazwisko ucznia	Podpis ucznia
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		

**OŚWIADCZENIE WYCHOWAWCY O ZAPOZNANIU UCZNIÓW ZE
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH W SAMORZĄDOWEJ
SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM. HUGONA KOŁŁĄTAJA W
KAZIMIERZY WIELKIEJ**

Oświadczam, że zapoznałem/zapoznałam uczniów ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 im. Hugona Kołłątaja w Kazimierzy Wielkiej.

Data:

Klasa:

Wychowawca: